

U 61/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 16 päivänä heinäkuuta 2025 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta (COM (2025) 550 final) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 27.11.2025

Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie

Kulttuuriasiainneuvos Emma Harju

27.11.2025

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI AGORAEU-OHJELMAN PERUSTAMISESTA VUOSIKSI 2028–2034 JA ASETUSTEN (EU) 2021/692 JA (EU) 2021/818 KUMOAMISESTA

1 Tausta

Euroopan komissio antoi 16.7.2025 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta (COM (2025) 550 final, jäljempänä AgoraEU-ehdotus).

AgoraEU-ehdotus on osa komission 16.7.2025 antamaa ehdotusta EU:n seuraavaksi rahoituskehikseksi vuosille 2028–2034 (COM (2025) 570 final/2).

Ehdotettu uusi AgoraEU-ohjelma kokoaisi yhteen tuen kulttuurille, audiovisuaaliselle alalle, uutismedialle sekä kansalaisyhteiskunnalle. Ohjelmaan yhdistettäisiin nykyinen Luova Eurooppa -ohjelma (2021–2027, (EU) 2021/818) ja Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot (CERV) -ohjelma (2021–2027, (EU) 2021/692). Näiden ohjelmien nykyiset tavoitteet sisältyisivät pääpiirteittäin AgoraEU-ehdotukseen.

Komission mukaan vuosien 2028–2034 monivuotista rahoituskehystä (MFF) koskeva ehdotus pyrkii ratkaisemaan EU:n budjetissa tällä hetkellä esiintyviä "monimutkaisuuksia, heikkouksia ja jäykkyyksiä". Tavoitteena olisi aiempaa fokusoidumpi ja yksinkertaisempi kehys, joka sisältää aiempaa vähemmän mutta aiempaa vaikuttavampia rahoitusohjelmia. AgoraEU-ehdotus pyrkisi vastaamaan näihin tavoitteisiin virtaviivaistamalla EU:n toimia kulttuurin, median ja tasa-arvon, kansalaisten, oikeuksien ja arvojen aloilla. Tarkoituksena olisi hyödyntää yhteyksiä ja synergioita siellä, missä se on tarkoituksenmukaista, samalla kun kunnioitetaan kunkin politiikka-alueen erityispiirteitä ja tarpeita.

AgoraEU-ehdotus perustuisi aiempien rahoitusohjelmien tehostamiseen ja skaalaamiseen. Tarkoituksena on, että ohjelma täydentäisi jäsenvaltioiden toimia ohjelma-asetukseen sisältyvillä toiminta-aloilla. Samalla pyrittäisiin vahvistamaan unionin politiikkatoimien, sääntelyn ja rahoitusohjelmien keskinäistä yhteyttä.

Median ja kulttuurin osalta AgoraEU-ehdotuksen toimet tukisivat unionin media-alan sääntelyn ja Kulttuurikompassin tavoitteita, joiden tarkoituksena on osaltaan vahvistaa alojen kilpailukykyä sekä yhteiskunnallista vaikuttavuutta. CERV+-toimintalinjan osalta ohjelmaehdotuksen toimet tukisivat EU:n arvojen ja perusoikeuksien suojelua ja vahvistamista sekä tasa-arvon unionin strategian tavoitteita. CERV+-toimintalinja linkittyisi myös vahvasti eurooppalaiseen Demokratian kilpi -aloitteeseen sekä EU:n kansalaisyhteiskuntastrategiaan.

AgoraEU-ehdotuksen käsittely on käynnistynyt neuvoston kulttuurikomiteassa Tanskan EU-puheenjohtajakaudella syksyllä 2025 ja sitä jatketaan Kyproksen puheenjohtajakaudella keväällä 2026. Euroopan parlamentissa ehdotuksen käsittelyn vastuuvaliokuntia ovat koulutus- ja kulttuurivaliokunta (CULT) ja kansalaisvapaudet, oikeus- ja sisäasiat -valiokunta (LIBE). Raporttoreja ei ole vielä nimetty.

2 Ehdotuksen tavoite

AgoraEU-ehdotus korostaa EU:n olevan historiaan ja identiteettiin perustuva arvoyhteisö, jonka perusta on vahvistettu Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa (SEU) ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa. Ehdotus painottaa kansalaisten osallistumisen sekä kulttuuri- ja luovien alojen merkitystä näille arvoille ja tuo esiin media-, kulttuuri- ja luovien alojen merkityksen kestäväälle talouskasvulle, kilpailukyvyille, innovaatioille, työllisyydelle sekä Euroopan pehmeälle vaikutusvallalle. Ohjelman tavoitteena on edistää näitä myönteisiä vaikutuksia.

AgoraEU-ehdotuksen mukaan siihen sisältyvät toiminta-alat kohtaavat rajat ylittäviä haasteita, joihin ei voida vastata tehokkaasti ilman EU-tason toimia. EU:n arvopohjaan kohdistuu sisäisiä ja ulkoisia paineita, kuten oikeusvaltioperiaatteeseen kohdistuvat haasteet, eriarvoisuus ja syrjintä, vähenevä luottamus demokraattisiin prosesseihin sekä kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten heikkeneminen. Kulttuurin ja median alalla haasteena on kilpailu maailmanlaajuisen verkkoalustojen kanssa sekä eurooppalaisen sisällön ja teosten sekä ammattilaisten puutteellinen rajat ylittävä liikkuvuus. Aloilla esiintyy myös teknologisia riippuvuuksia, rahoitusasemaan liittyviä heikkouksia sekä puutteita innovaatioiden soveltamisessa, osaamisessa ja digitaaliseen murrokseen sopeutumisessa. Disinformaatio ja ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä haastavat luotettavaa tiedonvälitystä.

Nykyiseen Luova Eurooppa -ohjelmaan verrattuna AgoraEU-ehdotuksessa kytketään kulttuuri ja media aiempaa vahvemmin yhteiskunnallisen selviytymiskyvyn ja yhteenkuuluvuuden edistämiseen sekä kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen liittyen etenkin sukupolvien väliseen tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen. Lisäksi AgoraEU-ehdotuksessa painotetaan nykyistä ohjelmakautta vahvemmin tukea uutismedialle, journalismille sekä disinformaation ehkäisylle.

CERV-ohjelmaan sisältyvien toiminta-alojen näkökulmasta demokraattinen osallistuminen ja oikeusvaltioperiaate on AgoraEU-ehdotuksessa nostettu nykyistä ohjelmakautta näkyvämmäksi painopisteeksi. Uutena tavoitteena on myös tukea vapaita, oikeudenmukaisia, saavutettavia ja inklusiivisia vaali- ja demokraattisia prosesseja ja oikeusvaltioperiaatteeseen nojaavaa avointa, oikeuksiin pohjautuvaa yhteiskuntaa. Näillä painotuksilla vahvistetaan yhteiskuntien kokonaisturvallisuutta ja kriisinkestävyyttä.

AgoraEU-ehdotusta koskevassa vaikutustenarvioinnissa arvioidaan uuden ohjelmarakenteen vaikuttavan myönteisesti kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiin ja kansalaisten pääsyyn erilaiseen kulttuurisisältöön, kansalaisten osallistumiseen sekä perusarvojen ja demokratian sekä kriiseihin varautumisen vahvistamiseen, ml. yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisen kautta, luotettavan media- ja informaatioympäristön rakentamiseen ja julkisen keskustelun edistämiseen sekä nykyisten kilpailukykyvaikutusten tehostamiseen erityisesti audiovisuaalisella ja media-alalla.

3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

AgoraEU-ehdotus on asetuksen muodossa. Asetusehdotuksen 1 artiklassa säädettäisiin ohjelman perustamisesta. Asetukseen sisältyisivät lisäksi ohjelman tavoitteet, sen budjetti vuosille 2028–2034 sekä unionin rahoituksen myöntämistä koskevat ehdot.

AgoraEU-ohjelman tavoitteet (3 artikla)

AgoraEU-ohjelman yleisistä tavoitteista säädettäisiin ehdotuksen 3 artiklassa. Ehdotuksen yleisinä tavoitteina olisi edistää kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta sekä kulttuuri- ja kieliperintöä, vahvistaa kulttuurialan ja luovien alojen, erityisesti media- ja audiovisuaalisen alan, kilpailukykyä, suojata taiteellista ja tiedotusvälineiden vapautta sekä suojella ja edistää tasa-arvoa, aktiivista kansalaisuutta ja perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia ja arvoja ja näin lisätä demokraattista osallistumista ja yhteiskunnan selviytymiskykyä.

AgoraEU-ohjelman rakenne (4–10 artiklat)

AgoraEU-ehdotus käsittää kolme toimintalinjaa, jotka olisivat Luova Eurooppa – Kulttuuri, MEDIA+ ja Demokratia, kansalaiset, tasa-arvo, oikeudet ja arvot (CERV+). Lisäksi ohjelmasta esitetään tuettavaksi monialaisia toimia.

Toimintalinjoista ja monialaisista toimista säädettäisiin 4–10 artikloissa, joiden sisältöä on kuvattu tarkemmin alla. Ehdotuksen 3 artiklaan sisältyvät toimintalinjakohtaiset erityistavoitteet on käsitelty kunkin toimintalinjan ja monialaisten toimien yhteydessä.

Luova Eurooppa – Kulttuuri

AgoraEU-ehdotuksen 4 artiklassa säädettäisiin toimintalinjasta Luova Eurooppa – Kulttuuri. Toimintalinja kattaisi kulttuurialan ja luovat alat. Sen tavoitteena olisi edistää rajat ylittävää kulttuurin luomista, kulttuuriyhteistyötä, kulttuurista osallistumista ja kulttuurin saavutettavuutta sekä monenlaisten kulttuuriteosten rajat ylittävää levitystä, samalla vahvistaen kulttuurialan ja luovien alojen sosiaalista, taloudellista ja kansainvälistä ulottuvuutta.

Luova Eurooppa – Kulttuuri -toimintalinjalle esitetään seuraavia painopisteitä:

– rajat ylittävän luomisen, yhteistyön ja vaihdon edistäminen muun muassa tukemalla taiteilijoiden sekä kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten liikkuvuutta, taiteilijaresidenssejä ja kaikenkokoisten organisaatioiden välisiä kumppanuuksia

– kulttuurin ja kulttuuriperinnön saatavuuden parantaminen erityisesti nuorten kohdalla sekä yhteiskunnan selviytymiskyvyn ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, erityisesti sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon ja monimuotoisuuden, vahvistaminen kulttuurisen osallistumisen avulla

– monipuolisen eurooppalaisen kulttuurisisällön levittämisen, jakelun, edistämisen ja näkyvyyden tukeminen eri kanavissa kaikkialla unionissa ja kansainvälisesti, muun muassa uusille taiteilijoille tarkoitettujen eurooppalaisten foorumien, nuorten taiteilijoiden kouluttamiseen ja edistämiseen pyrkiville yhteisöille annettavan tuen, taiteellista lahjakkuutta ja huippuosaamista edistävien palkintojen, kiertuehankkeiden, festivaalien ja kääntämisen välityksellä

– kulttuuri- ja luovien alojen valmiuksien ja taitojen vahvistaminen digitaaliseen ja vihreään siirtymään vastaamiseksi, mukaan lukien tukemalla kulttuuri- ja luovien organisaatioiden verkostoja, koulutusta ja vertaisoppimistoimia

– kulttuuripolitiikan kehittämisen edistäminen unionin tason yhteistyön ja hyvien käytäntöjen vaihdon avulla sekä tietopohjan parantaminen tehostamalla tiedonkeruuta ja analysointia ja käynnistämällä pilottitoimia

– unionin kansainvälisten kulttuurisuhteiden ja unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden edistäminen kulttuuriyhteistyön avulla

– Euroopan kulttuuripääkaupunkeja ja Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevien Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten täytäntöönpanon tukeminen (445/2014/EU ja 1194/2011/EU).

Toimintalinjaa tulisi AgoraEU-ehdotuksen mukaan toteuttaa kunnioittaen kaikilta osin taiteellista vapautta ja kulttuuri-ilmaisujen monimuotoisuutta. Lisäksi toteutuksen tulisi edistää taiteilijoiden sekä kulttuuri- ja luovan alan ammattilaisten työolojen parantamista.

MEDIA+

AgoraEU-ehdotuksen 5 ja 6 artikloissa säädettäisiin MEDIA+-toimintalinjasta. Toimintalinjan tavoitteena olisi edistää audiovisuaalisen alan ja videopeliteollisuuden kulttuurista monimuotoisuutta ja kilpailukykyä erityisesti lisäämällä eurooppalaisen sisällön luontia ja rajat ylittävää jakelua sekä parantamalla sen saatavuutta kansalaisten parissa.

Lisäksi se edistäisi vapaata, elinvoimaista ja monipuolista unionin tietokosysteemiä erityisesti tukemalla vapaata ja riippumatonta journalismia ja uutismediaa, parantamalla kansalaisten mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa ja torjumalla disinformaatiota.

MEDIA+-toimintalinjaan esitetään kahta osiota: audiovisuaalisen alan osio (5 artikla) ja Uutiset-osio (6 artikla).

Audiovisuaalisen alan osion painopisteet olisivat:

– eri formaatteja ja lajityyppejä edustavien, erilaisia yleisöjä yli rajojen tavoittavien eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten luomisen tukeminen

– eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten levittämisen, jakelun, esille tuomisen ja näkyvyyden tukeminen kaikissa medioissa, eri puolilla unionia ja kansainvälisesti, myös koordinoitujen jakelustrategioiden, markkinoinnin ja promootiovälineiden avulla

– eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten yleisöpohjan vahvistaminen muun muassa eurooppalaisten elokuvateattereiden verkoston, festivaalien ja tiedotuskampanjoiden avulla, mukaan lukien erityisesti nuoret eurooppalaiset ja yhteisöt, joiden saatavilla on vain vähän palveluja

– eurooppalaisten videopelien ja immersiiivisen sisällön kehittämisen ja prototyyppien luomisen tukeminen muun muassa markkinatutkimuksen, menekinedistämisen ja löydettävyyden parantamisen, yleisölähtöisten strategioiden ja kaikilla alustoilla tapahtuvan jakelun avulla

– osaamisen kehittämisen edistäminen sekä rahoituksen saannin, yritysten välisen vaihdon ja verkostoitumisen, innovatiivisten välineiden ja liiketoimintamallien käyttöönoton ja henkisen omaisuuden hyödyntämistä koskevien strategioiden tukeminen

– politiikkavuoropuhelun, parhaiden käytäntöjen vaihdon sekä tiedonkeruun ja analysoinnin edistäminen (ml. Euroopan audiovisuaalisen seurantakeskuksen rahoittaminen)

– EU:n audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin (2010/13/EU) toimeenpanon tukeminen.

Audiovisuaalisen alan osiota toteutettaisiin taiteellista vapautta kaikilta osin kunnioittaen ja varmistaen audiovisuaaliselta kapasiteetiltaan erilaisten jäsenvaltioiden yhteisöjen yhteistyö.

Uutiset-osion painopisteet olisivat:

– uutismedioiden ja toimittajien suojelu erityisesti silloin, kun näihin kohdistuu uhkia, tiedotusvälineiden vapauteen ja moniarvoisuuteen sisämarkkinoilla kohdistuvien riskien seuraaminen, arviointi ja niihin puuttuminen sekä journalististen ja toimituksellisten normien edistäminen

– ammattimaisen journalistisen sisällön, mukaan lukien unionin toimintaa koskevan uutisoinnin tuotannon, jakelun ja kulutuksen, tutkivan journalismin, paikallisuutisoinnin ja yleistä etua palvelevan median edistäminen

– uutisorganisaatioiden digitaalisen siirtymän, innovatiivisten käytäntöjen sekä uusien tuotanto-, jakelu- ja liiketoimintamallien tukeminen, rahoituksen saannin helpottaminen sekä rajat ylittävään toimintaan ja uutismedia-alan ammattilaisten uudelleen- ja täydennyskouluttamiseen kannustaminen

– yhteistyön lisääminen ja toimenpiteet, joilla pyritään seuraamaan ja turvaamaan verkon informaatioympäristöä muun muassa havaitsemalla ja torjumalla disinformaatiota ja ulkomaista tiedonmanipulointia ja häirintää

– digitaalisen lukutaidon ja medialukutaidon edistämistoimet

– politiikkavuoropuhelun, tiedonkeruun ja analysoinnin sekä yhteisten normien kehittämisen lisääminen muun muassa tukemalla eurooppalaisen mediapalvelulautakunnan työtä.

Uutiset-osiota toteutettaisiin kunnioittaen kaikilta osin tiedotusvälineiden toimituksellista riippumattomuutta ja ammatillisia normeja.

Demokratia, kansalaiset, tasa-arvo, oikeudet ja arvot (CERV+)

AgoraEU-ehdotuksen 7, 8 ja 9 artikloissa säädettäisiin CERV+-toimintalinjasta. Toimintalinja pohjautuisi EU:n nykyiseen Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot (CERV) -ohjelmaan ja jatkaisi siten erityisenä EU:n välineenä perusoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen turvaamiseksi ja edistämiseksi. CERV+-toimintalinja edistäisi EU:n perussopimuksissa vahvistettuja perusoikeuksia, tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä sekä kansalaisten oikeuksia ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamista. Toimintalinja tukisi myös erityisesti naisia, lapsia ja haavoittuvassa asemassa oleviin kohdistuvan väkivallan ehkäisyä ja torjuntaa sekä edistäisi demokraattista osallistumista ja oikeusvaltioperiaatteen toteutumista.

CERV+-toimintalinja jakautuisi kolmeen osioon.

Oikeudet, tasa-arvo, kansalaiset ja kansalaisyhteiskunta -osion painopisteet olisivat:

- tasa-arvon edistäminen sekä sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän sekä kaikenlaisen rasismien ja suvaitsemattomuuden ehkäiseminen ja torjunta
- sukupuolten tasa-arvon, sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen ja naisten voimaantumisen edistäminen sekä naisten oikeuksien edistäminen
- saavutettavuuden sekä vammaisten henkilöiden oikeuksien suojaaminen ja edistäminen, ja sitä kautta vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen täytäntöönpanon edistäminen EU:ssa
- lapsen oikeuksien suojeleminen ja edistäminen
- sananvapauden, yksityisyyden, henkilötietojen ja digitaalisessa ympäristössä toteutuvien oikeuksien suojeleminen ja edistäminen
- kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisen toimintaympäristön vaaliminen kehittämällä kansalaisjärjestöjen, ihmisoikeuksien puolustajien ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden valmiuksia ja tarjoamalla niille taloudellista tukea.

“Daphne” -osion painopisteet olisivat:

- kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan sukupuolistuneen väkivallan, lähisuhdeväkivallan sekä lapsiin, nuoriin ja ikääntyneisiin, hlbtq-henkilöihin, vammaisiin henkilöihin ja muihin muita todennäköisemmin väkivallan kohteeksi joutuviin ryhmiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen ja torjunta
- kaikkien suoraan tai välillisesti yllä kuvatun väkivallan uhreiksi joutuneiden uhrien ja väkivallasta selvinneiden suojeleminen ja tukeminen
- naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen tavoitteiden saavuttamisen tukeminen unionissa.

Demokraattinen osallistuminen ja oikeusvaltioperiaate -osion painopisteitä olisivat:

- kansalaisuuteen liittyvien oikeuksien suojeleminen ja edistäminen, samoin kuin kansalaisten osallistumista ja sitoutumista demokratian toteuttamiseen ja kansalaistoimintaan unionissa sekä avointen, selviytymiskykyisten, oikeusperustaisten ja tasa-arvoisten oikeusvaltioperiaatteeseen perustuvien yhteiskuntien tukeminen
- vapaiden, oikeudenmukaisten, häiriönsietokykyisten, saavutettavien ja osallistavien vaaliprosessien ja demokraattisten prosessien tukeminen
- kansalaisten tietämyksen ja unionia koskevan ymmärryksen parantaminen, ml. sen yhteisestä historiasta, muistiperinnöstä ja monimuotoisuudesta keskinäisen ymmärryksen ja suvaitsevaisuuden edistämiseksi.

Monialaiset toimet ja yhteyspisteet (10 artikla)

Jotta voitaisiin saada aikaan mahdollisimman suuri vaikutus ja lisätä synergioita, AgoraEU-ehdotuksen 10 artiklassa esitetään, että ohjelmasta tuettaisiin edellä mainittujen toimintalinjojen lisäksi seuraavia monialaisia ja horisontaaleja painopisteitä ja toimia:

– monialainen yhteistyö ja innovointi kulttuurin, median ja kansalaisyhteiskunnan aloilla sekä julkisen keskustelun eheyden suojele

– innovatiivisten välineiden ja sisältötekniologioiden, erityisesti tekoälyn, vastuullinen käyttö sekä osaamisen ja valmiuksien kehittäminen

– toimet, joilla kehitetään, pannaan täytäntöön ja seurataan asiaa koskevaa unionin lainsäädäntöä ja toimintapolitiikkaa kulttuurin, median ja kansalaistoiminnan aloilla, tarvittaessa myös kansallisten viranomaisten ja sidosryhmien välisen yhteistyön keinoin

– ohjelman ja sen rahoitusmahdollisuuksien edistäminen erityisesti ohjelmayhteyspisteiden välityksellä.

Yhteyspisteet

AgoraEU-ehdotuksessa ohjelmaan liittyvästä viestinnästä ja rahoitusneuvonnasta kansallisesti vastaavien yhteyspisteiden rooli on kuvattu nykyisiä ohjelma-asetuksia niukemmin. Nykyisellä ohjelmakaudella Luova Eurooppa -ohjelman Kulttuuri- ja MEDIA-osioilla on ollut omat yhteyspisteensä ja CERV-ohjelmalla oma yhteyspiste.

AgoraEU-ohjelman budjettiehdotus (11 artikla)

Ohjelman budjetti sisältyisi AgoraEU-ehdotuksen 11 artiklaan. Koko ohjelmakauden 2028–2034 budjetiksi esitettäisiin 7,606 miljardia euroa vuoden 2025 hintatasossa. Ehdotuksen 11 artiklassa hinnat on esitetty käypinä hintoina.

Ehdotettu budjetti olisi noin kaksinkertainen verrattuna Luova Eurooppa- ja CERV-ohjelmien tasoon vuosina 2021–2027.

Luova Eurooppa – Kulttuurin osuus AgoraEU-ohjelman ehdotetusta rahoituksesta olisi noin 1,6 miljardia euroa (21 prosenttia rahoituksesta), MEDIA+:n noin 2,8 miljardia euroa (37 prosenttia rahoituksesta) ja CERV+:n noin 3,2 miljardia euroa (42 prosenttia rahoituksesta). Rahoituksen jakautumista eri toimintalinjojen välillä ei ole AgoraEU-ehdotuksessa määritelty artiklatasolla.

Monialaisten toimien rahoitus esitettäisiin määräytyväksi niiden luonteen ja laajuuden mukaan. Näiden toimien rahoituksen mitoitus ei käy ilmi AgoraEU-ehdotuksesta.

AgoraEU-ohjelman suhde EU:n muihin rahoitusohjelmiin (13 ja 15 artiklat)

AgoraEU-ehdotuksen mukaan uutta ohjelmaa toteutettaisiin synergiassa muiden unionin ohjelmien kanssa. Ehdotuksen 13 artiklan mukaisesti ohjelmasta tukea saava toimi voisi saada tukea myös muista unionin rahoitusohjelmista.

Ehdotuksen 15 artiklan mukaan rahoitusta voitaisiin myöntää missä tahansa muodossa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti, erityisesti avustuksina, palkintoina, hankintoina ja muina kuin rahallisina lahjoituksina. Jos unionin tuki annettaisiin budjettitakuuna tai rahoitusvälineenä, se myönnettäisiin yksinomaan Euroopan kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen kautta.

Kolmansien maiden osallistuminen (14 artikla)

Ehdoista kolmansien maiden osallistumiselle ohjelmaan säädettäisiin AgoraEU-ehdotuksen 14 artiklassa. Ohjelma voitaisiin avata kolmansille maille ohjelmaehdotuksen 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden sekä asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten tai kyseisten sopimusten puitteissa tehtyjen, seuraaviin sovellettavien päätösten mukaisesti:

- a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, sekä Euroopan pienvaltiot
- b) unioniin liittyvät maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat
- c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat
- d) muut kolmannet maat.

Kolmansien maiden osallistumista ohjelmaan olisi AgoraEU-ehdotuksessa rajattu. Kolmansien maiden tulisi ehdotuksen mukaan osallistua ohjelman rahoitukseen ja unionin oikeudet varmistaa varainhoidon moitteettomuus sekä suojata taloudellisia etujaan tulisi taata. Kolmannet maat eivät voisi osallistua ohjelmaa koskevaan päätöksentekoon. Ohjelmaan osallistumista koskevissa sopimuksissa tulisi myös määritellä oikeudenmukainen tasapaino maiden ohjelmaan maksamien rahoitusosuuksien ja saatavien hyötyjen välillä.

Unioniin liittyvät maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat voisivat osallistua ohjelman MEDIA+-toimintalinjan audiovisuaalisen alan osioon, mikäli ne noudattavat direktiivissä 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) säädettyjä edellytyksiä.

Kolmansia maita koskevat kirjaukset vastaavat pääpiirteittäin nykyisten Luova Eurooppa- ja CERV-ohjelmien käytäntöjä.

Ohjelmasta myönnettävän tuen edellytykset (16 artikla)

Tukikelpoisuutta koskevat ehdot määriteltäisiin AgoraEU-ehdotuksen 16 artiklassa. Suoraan ja välillisesti hallinnoitavissa valintamenettelyissä unionin rahoitusta voisivat myöntää tai saada yksi tai useampi seuraavista oikeushenkilöistä:

- (a) johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneet yhteisöt
- (b) johonkin assosioituneeseen kolmanteen maahan sijoittautuneet yhteisöt
- (c) kansainväliset järjestöt
- (d) muihin kuin assosioituneisiin kolmansiin maihin sijoittautuneet yhteisöt, jos tällaisten yhteisöjen rahoitus on olennaista toimen toteuttamisen kannalta ja edistää 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

Työohjelmassa voitaisiin täsmentää ohjelma-asetuksessa vahvistettuja tukikelpoisuuskriteereitä tai asettaa lisäkriteereitä tiettyjä toimia varten.

Toiminta-avustus voitaisiin myöntää ilman avustushakua Euroopan kansallisten tasa-arvoelinten verkostolle (Equinet) kattamaan Equinetin pysyvään työohjelmaan liittyviä menoja.

Työohjelmat (17 artikla)

AgoraEU-ehdotuksen 17 artiklassa esitetään, että ohjelma toteutettaisiin unionin varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 110 artiklan mukaisilla komission rahoituspäätöksillä, jotka muodostavat samalla työohjelman. Nykyisellä ohjelmakaudella työohjelmat on laadittu vuosittain tai kahden vuoden välein, ja niissä on kuvattu ohjelmasta tuettavat toimet sekä näiden toimien rahoitus. Jäsenvaltioilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa työohjelmien sisältöön ohjelmakomiteoissa.

4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotuksen oikeusperustan muodostaisivat seuraavat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) määräykset: 19(2) artikla, 21(2) artikla, 24 artikla, 167(5) artikla, 168(5) artikla ja 173(3) artikla.

SEUT 19 artiklan 2 kohdan nojalla voidaan hyväksyä peruseriaatteita, jotka koskevat edistämistoimenpiteitä, joilla tuetaan jäsenvaltioiden toimia sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi ilman, että näillä toimilla harmonisoidaan jäsenvaltioiden lakeja ja asetuksia.

SEUT 21 artiklan 2 kohdan nojalla voidaan antaa säännöksiä, joilla edistetään unionin kansalaisten oikeutta vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella.

SEUT 24 artiklan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat säännöksiä menettelyistä ja edellytyksistä, joita vaaditaan SEU 11 artiklassa tarkoitettua kansalaisaloitetta varten.

SEUT 167 artiklan 5 kohta määrittää unionin toimivallan kulttuurin alalla. Artiklan ko. kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat edistämistoimia, joilla myötävaikutetaan siihen, että jäsenvaltioiden kulttuurit kehittyvät kukoistaviksi pitäen arvossa niiden kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostaen samalla niiden yhteistä kulttuuriperintöä ilman, että näillä toimilla harmonisoidaan jäsenvaltioiden lakeja ja asetuksia.

SEUT 168 artiklan 5 kohdan nojalla voidaan säätää edistämistoimista, joiden tarkoituksena on mm. ihmisten terveyden suojeleminen ja parantaminen, rajat ylittävien laajalle levinneiden vaarallisten sairauksien torjunta sekä kansanterveyden suojeleminen.

SEUT 173 artiklan 3 kohdan nojalla voidaan hyväksyä erityistoimenpiteitä, joilla tuetaan jäsenvaltioiden toimia niiden huolehtiessa siitä, että unionin teollisuuden kilpailukyvyyn kannalta tarpeelliset edellytykset turvataan ilman, että näillä toimilla harmonisoidaan jäsenvaltioiden lakeja ja asetuksia.

Oikeusperusta on määriteltävä ehdotuksen tarkoituksen ja sisällön perusteella. Pääsääntöisesti tulisi aina käyttää vain yhtä säädöksen pääasiallisen tarkoituksen perusteella valittua oikeusperustaa. Useamman oikeusperustan käyttäminen on kuitenkin tässä yhteydessä poikkeuksellisesti perusteltua, sillä ohjelmalla voidaan katsoa olevan useampi samanaikainen tarkoitus ja useita osatekijöitä, joista mikään ei vaikuttaisi olevan toiseen nähden toisarvoinen ja välillinen.

Useamman oikeusperustan käyttäminen edellyttää myös sitä, että ne ovat keskenään yhteensopivia. Oikeusperustojen yhdistäminen edellyttää näin ollen etenkin yhdenmukaista päätöksentekomenettelyä neuvostossa. Tämä edellytys täyttyy, sillä kaikkien ehdotettujen oikeusperustojen mukaan ehdotus käsitellään tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä ja neuvosto tekee ratkaisunsa määränemistöllä.

Valtioneuvoston arvion mukaan oikeusperustat ovat asianmukaisia.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Valtioneuvosto jakaa komission näkemyksen siitä, että AgoraEU-ohjelman kautta rahoitettavat tavoitteet ja niihin liittyvät toimet ovat sellaisia, etteivät jäsenvaltiot voi niitä yksin riittävällä tavalla saavuttaa ja joissa unionin toiminta tuo suurempaa lisäarvoa kuin jäsenvaltioiden yksinään toteuttamat toimet.

Valtioneuvosto katsoo ehdotuksen suhteellisuusperiaatteen mukaiseksi, sillä siinä ehdotetun unionin toiminnan sisältö ja muoto eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

5 Ehdotuksen vaikutukset

5.1 Lainsäädännölliset vaikutukset

AgoraEU-ehdotuksella ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön.

5.2 Taloudelliset vaikutukset

Komissio ehdottaa koko ohjelmakauden budjetiksi 7,606 miljardia euroa (vuoden 2025 hintatasossa).

Suomalaisten osallistujien saanto nykyisen Luova Eurooppa -ohjelman kulttuuri- ja media-osioista, mukaan lukien kansallisen yhteyspisteen rahoitus, on ollut vuosina 2021–2024 noin 17,1 miljoonaa euroa, mikä on hieman yli 1,3 prosenttia ko. rahoituksesta.

CERV-ohjelman osalta kansallinen saanto, kansallisen yhteyspisteen rahoitus mukaan lukien, on ollut vuosina 2021–2024 noin 5,5 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,92 prosenttia EU-tasolla myönnetystä rahoituksesta.

Vaikutukset kansalliseen talousarvioon ovat vähäisiä. Niihin liittyviä seikkoja käsitellään osana valtiontalouden kehys- ja talousarviovalmistelua sekä valtiontalouden kehysten puitteissa.

6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Valtioneuvoston arvion mukaan ehdotettu sääntely ei ole ristiriidassa Suomen perustuslain kanssa, eikä sillä rajoiteta perus- tai ihmisoikeuksien toteutumista.

Ohjelman tavoitteet liittyvät läheisesti oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien edistämiseen. Ohjelman täytäntöönpanossa pyritään edistämään SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuja unionin arvoja, joita ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Ohjelmalla tuetaan myös Euroopan unionin perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien toteutumista.

7 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 b §:n 1 momentin mukaan päätettäessä Euroopan unionissa tehtyihin päätöksiin liittyvistä Suomen toimenpiteistä lainsäädäntövalta ja toimivalta hallintoasioissa jakautuvat maakunnan ja valtakunnan välillä siten kuin siinä laissa säädetään. Itsehallintolain 18 §:n 1, 14 ja 20 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta muun muassa asioissa, jotka koskevat maakuntapäivien järjestysmuotoa ja tehtäviä; maakuntapäivien jäsenten vaalia, maakunnan hallitusta sekä sen alaisia viranomaisia ja laitoksia; opetusta, kulttuuria, urheilua ja nuorisotyötä; arkisto-, kirjasto- ja museolaitosta 27 §:n 39 kohdassa säädetyin poikkeuksin; sekä oikeutta yleisradio- ja kaapelilähetystoiminnan harjoittamiseen maakunnassa 27 §:n 4 kohdasta johtuvien rajoituksin. Itsehallintolain 18 §:n 1 kohdasta on maakuntalakien lainsäädäntövalvonnassa johdettu, että maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat myös yhdenvertaisuus ja tasa-arvo maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvilla oikeudenaaloilla.

8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

AgoraEU-ehdotuksen käsittely on käynnistynyt neuvoston kulttuurikomiteassa Tanskan EU-puheenjohtajakaudella syksyllä 2025. Puheenjohtajan tarkoituksena on esitellä koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvoston (EYCS) kokouksessa 27.–28.11.2025 neuvotteluista edistymisraportti. Neuvottelut neuvoston osittaisesta yleisnäkemyksestä jatkuvat Kyproksen puheenjohtajakaudella keväällä 2026. Muiden jäsenvaltioiden kannoista ei ole tarkempia tietoja kannanmuodostuksen ollessa vielä kesken.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen käsittelystä vastaavat kulttuuri- ja koulutusvaliokunta (CULT) sekä kansalaisvapaudet, oikeus- ja sisäasiat -valiokunta (LIBE). Raporttoreja ei U-kirjelmän toimittamisen aikaan ole nimetty.

AgoraEU-ohjelmasta tehtävä päätös riippuu EU:n tulevia rahoituskehyskiä (2028–2034) koskevista päätöksistä.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely

U-kirjelmä on käsitelty EU31- ja EU35-jaostoissa kirjallisessa menettelyssä 3.11–5.11.2025, monivuotisen rahoituskehysten johtoryhmässä 12.11.2025 ja EU-ministerivaliokunnassa 21.11.2025.

Monivuotisen rahoituskehysten tiedonannosta on annettu eduskunnalle E-kirje 19.9.2025 (E 73/2025).

10 Valtioneuvoston kanta

Suomen ensivaiheen kantoja komission ehdotukseen EU:n seuraavaksi rahoituskehyyksi vuosille 2028–2034 on muodostettu selvityksessä E 73/2025 vp, jossa todetaan muun muassa seuraavasti:

Komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi katsoo, että EU-budjetin taso tulee säilyttää kohtuullisena välttämällä Suomen nettomaksuosuuden kasvua. Suomi pitää tärkeänä, että tulevaa rahoituskehystä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.

Suomi pitää välttämättömänä EU-rahoituksen painopisteiden priorisointia ja korostaa Suomen tavoitteiden arviointia kokonaisvaltaisesti ja strategisesti. On välttämätöntä löytää taso, joka ei kasvattaisi maksutaakkaamme kohtuuttomasti, mutta mahdollistaisi keskeiset painotukset, kuten puolustuksen ja kilpailukyyn vahvistamisen, ja turvaisi merkittävimpiä saantojamme, kuten maatalouden rahoituksen.

Komission esittämät rahoituskehyysehdotuksen yleiset painopisteet ovat kannatettavia ja yhdensuuntaisia Suomen EU-avaintavoitteiden kanssa. Suomi korostaa rahoituksen kohdentamista nykyistä vahvemmin keskeisiin poliittisiin prioriteetteihin kuten puolustuksen ja kilpailukyyn vahvistamiseen.

Suomi kannattaa komission ehdotusta rahoituskehysten otsakkeiden ja rahoitusohjelmien määrän vähentämisestä yhdistämällä politiikkasektoreita ja ohjelmia laajemmiksi kokonaisuuksiksi, jotta pystyttäisiin paremmin vastaamaan muuttuviin tilanteisiin ja saavuttamaan synergiaetuja.

Suomi pitää myönteisenä komission esittämää joustavuuden lisäämistä rahoituskehysten sisällä. Niin ikään rahoituskehysten ulkopuolisten erityisrahoitusvälineiden määrän vähentäminen ja käytön yksinkertaistaminen olisi Suomen tavoitteiden mukaista.

Suomi kuitenkin korostaa, että em. toimet tulisi toteuttaa siten, että löydetään riittävä tasapaino yhtäältä joustavuuden ja toisaalta ennakoitavuuden ja kurinalaisen budjetoinnin periaatteen välillä.

Suomi tukee komission rahoituskehyysehdotuksen lähtökohtaa edistää sukupuolten tasa-arvoa.

Suomi pitää myös oikeansuuntaisina esityksiä investointien lisäämiseksi etenkin osaajien liikkuvuuteen (Erasmus+), mutta myös koulutukseen, luoviin aloihin, demokratiaan ja eurooppalaisiin arvoihin ja tunnistaa näiden merkityksen kilpailukykyllä ja kokonaisturvallisuudelle.

Kokonaisuudesta

Valtioneuvosto tarkastelee komission ehdotuksen yksityiskohtia osana rahoituskehyksen kokonaisuutta ja tarkentaa kantaansa neuvottelujen edetessä. Suomen lopulliset kannat muodostetaan neuvottelujen loppuvaiheessa muodostumassa olevan kokonaisuuden perusteella Suomen kokonaisuuden huomioiden.

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan kantaa erikseen osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Edellä esitettyjä valtioneuvoston kantoja täydennetään tällä U-kirjelmällä seuraavasti:

Valtioneuvosto suhtautuu AgoraEU-ohjelmaan myönteisesti ja pitää onnistuneena sitä, että esitys kytkee Luova Eurooppa- ja CERV-ohjelmat osaksi laajempaa EU:n politiikkakehystä korostaen samalla kulttuurin ja luovien alojen sekä kansalaisyhteiskunnan toiminnan merkitystä EU:lle ja sen arvoille.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kulttuuri- ja luoville aloille on unionin tasolla jatkossakin niiden erityispiirteisiin ja tarpeisiin vastaavaa rahoitusta. Valtioneuvosto tukee ohjelman painotuksia taiteen, kulttuurin ja median vapauden edistämiseksi ja katsoo, että taiteen vapauden suojeluun liittyvien toimien näkyvyyttä ohjelman painopisteissä on syytä vahvistaa. Valtioneuvosto kannattaa uutismedian nostamista omaksi osiokseen MEDIA+-toimintalinjassa ja pitää hyvänä, että rahoituksella tuetaan unionin politiikkatoimia vapaan ja moniarvoisen mediakentän edistämiseksi. Uusi asetusehdotus jatkaa ja kehittää nykyisiä onnistuneita tukimuotoja sekä vahvistaa yhteyksiä kulttuuri-, media- ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välillä. Valtioneuvosto pitää tätä maltilliseen kehittämiseen pohjautuvaa lähestymistapaa perusteltuna, ja katsoo sen lisäävän ohjelman laajempaa vaikuttavuutta osana EU:n yleisiä politiikkatavoitteita.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että AgoraEU-ohjelma luo jatkuvuutta perusoikeus- ja demokratia-alan rahoitukseen EU-tasolla varmistamalla CERV-rahoitusohjelman jatkon osana AgoraEU-ohjelmaa. EU-politiikassaan Suomi on myös korostanut perusoikeus- ja demokratiapolitiikan pitkäjänteistä kehitystyötä EU:ssa. Valtioneuvosto pitää siten tärkeänä, että ehdotetulla ohjelmalla ja siihen sisältyvällä CERV+ toimintalinjalla tuetaan näiden periaatteiden ja tavoitteiden toteutumista.

Hallituksen antaman yhdenvertaisuustiedonannon mukaisesti Suomi on johdonmukaisesti kuulunut ja kuuluu myös tämän hallituksen aikana siihen EU-maiden joukkoon, joka rakentaa unionia, jossa yhdenvertaisuutta edistetään ja rasismia torjutaan. Suomen EU-avaintavoitteiden 2024–2029 (E 58/2023 vp) mukaisesti Suomi edistää pitkäjänteisesti sukupuolten tasa-arvoa EU:ssa. Näin ollen valtioneuvosto pitääkin tärkeänä, että sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen säilyvät erityistavoitteena myös CERV+-toimintalinjassa. Lisäksi valtioneuvosto pitää tärkeänä rahoituksen kohdentamista väkivallan ennaltaehkäisyyn ja torjumiseen (nk. Daphne-lohko).

Valtioneuvosto korostaa, että EU:n demokratiatoimien jatkumon sekä vaaliturvallisuustyön ja demokratioiden kriisinkestävyyttä vahvistavan työn syventämisen edistäminen ovat myös kansallisen demokratiapolitiikan tavoitteita. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että CERV+-toimintalinjan tavoitteet ovat myös hyvin linjassa valtioneuvoston kansalaisjärjestöstrategian tavoitteiden kanssa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komission ehdotuksen mukaisesti ohjelman rahoitusta voidaan kohdentaa mm. EU-lainsäädännön toimeenpanosta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Lisäksi valtioneuvosto kannattaa sitä, että ohjelmasta voidaan tarvittaessa tukea myös järjestöjen ja kansallisten viranomaisten tai muiden elinten yhteishankkeita hanketoimien vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä sitä, että synergiaetuja muuhun EU-rahoitukseen lisätään ja katsoo sen vahvistavan rahoituksen vaikuttavuutta. Neuvottelujen edetessä olisi erityisen tärkeää määritellä AgoraEU-ohjelman suhdetta kumppanuussuunnitelmiin, oikeusalan ohjelmaan sekä Globaali Eurooppa -ohjelmaan.

Valtioneuvosto katsoo, että asetuksen valmistelussa ja EU-varojen käytössä tulisi seurata EU:n varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisia menettelyjä ja periaatteita.

Valtioneuvosto katsoo, että ohjelman toimenpiteet ja rahoitusta koskevat säännöt tulisi määritellä asetuksessa riittävän selkeästi.

Valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioilla tulisi olla jatkossakin mahdollisuus vaikuttaa ohjelman toimeenpanoon komiteamenettelyn tai muun vastaavan menettelyn kautta. Lisäksi valtioneuvosto korostaa, että ohjelman tulisi säilyä hallinnollisesti mahdollisimman kevyenä.

Valtioneuvosto katsoo, että mahdollisuus tukea ohjelmasta sen eri toimintalinjojen (Luova Eurooppa – Kulttuuri, MEDIA+ ja CERV+) mukaista kansallista yhteyspistetoimintaa tulisi varmistaa myös jatkossa ohjelman toimeenpanon jatkuvuuden ja Suomen saannon turvaamiseksi. Neuvottelujen edetessä olisi näin ollen tärkeää täsmentää yhteyspisteiden roolia ohjelma-asetuksessa.

Valtioneuvosto katsoo, että Suomen on tärkeää korostaa pienenä kieli- ja kulttuurialueena pienten toimijoiden mahdollisuuksia päästä ohjelman tukimuotojen piiriin Suomen saannon turvaamiseksi myös uudessa ohjelmassa.